

Vizuális kultúra (Kortárs filmelmélet 1.)

Feladatok:

- az órákon való aktív részvétel
- 2 szemináriumi téma bemutatása
- 2 rövid esszé, elemzés megírása
- kreatív feladat + szóbeli bemutatása

1. Válassz ki egy családi fotót, ami tetszik a fortepan.hu oldalról. (Fontos, hogy ez legyen az első lépés). Ezt követően nézd meg, hogy a te családod fotóalbumjában van-e ehhez hasonló beállítás. A két kép kapcsán le kell írnod azt, hogy szerinted miként szól a látásról, láttatásról, családról a régi fotó és a saját családi fotó. Illetve térj ki a régi és az újabb fotó közti különbségekre.

2. Nézz meg egy fotó- vagy képkiállítást. Röviden mutasd be a kiállítást, vedd számba a megjelenített témákat (nem árt megszámolni a képeket pl.). A fotósnak milyen megközelítéséről árulkodnak a képek témái? Hát a fényképezőgép használata hogyan befolyásolja a téma megmutatását? A képek térben való elhelyezése milyen értelmezést hoz létre, hogyan irányítja a néző figyelmét? Min 2. oldal. + 1 fotó, ami szerinted megfelelő módon illusztrálja a kiállítást, annak jellegét, kiválaszthatasz egy szerinted reprezentatívabb képet.

3. Menj el egy levéltárba, könyvtárba vagy múzeumba (esetleg régiségkereskedésbe) ahol vizuális anyagot tárolnak. Írj le egy gyűjteményt. Fogalmazz meg kérdéseket a látottak kapcsán.

Kollokvium/vizsgaalkalom: a félév utolsó óráján minden diák példát keres a látás működésének szemléltetésére. „Show and tell” – játék formájában: válassz ki egy tárgyat és mutasd be úgy, hogy demonstrálni tudjad a hétköznapi látást/vizuális kultúrát egy olyan valaki számára, aki nem tudhatja, hogy az miből áll. (ötlet: a tárgy lehet vmilyen látásmódhoz kapcsolódó technológia, de olyan tárgy is, amit sokat nézünk). Vagy fotóesszé készítése.

1. A témák megbeszélése. Febr.19.

Filmnézés: Arnold, Andrea: *Red Road* (2006)

2. A vizuális kultúra elméleti megközelítései febr. 26.

Mirzoeff, Nicholas: Mi a vizuális kultúra? (Ford. Horányi A.) *Ex Symposion* (32–33): 27–32.
<http://www.exsymposion.hu/cikk/952>

Mitchell, W. J. T.(2004): A látást megmutatni. A vizuális kultúra kritikája. (Ford. Beck A.) *Enigma* 11. (41): 17–30.

David Novitz: Kép-aktusok. In Horányi Özséb (szerk.): *A sokarcú kép*.

3. A vizuális kultúra elméleti megközelítései márc. 5.

Szituációs játék.

Belting, Hans (2008): *Kép, médium, test: az ikonológia új megközelítésben.*

<http://apertura.hu/2008/osz/belting>

Matthias Bengé:

4. A kép és dokumentumérték: a portré, az emberkép és a médiumai (családi fotók, portréfotótól a selfie-ig) március 12. – Weinraub Dani, Fekete Péter, Bustya Áron

HANS BELTING: Címer és portré. In *Kép-antropológia. Képtudományi vázlatok.* Kijárat kiadó. 2003. 133–165.

SUSAN SONTAG: “Platón barlangjában”. In: *A fényképezésről.* Budapest 1999. 7–32.

KUNT ERNŐ: A fénykép a parasztság életében. In *Az antropológia keresése. Válogatott tanulmányok.* 43–58. http://www.uni-miskolc.hu/~btkvat/doc/pub/konyvek/kunt_erno_valogatott_tanulmanyok.pdf

FEHÉR KATALIN: *Digitális identitás* https://www.youtube.com/watch?v=rW_W6mZluhw

LEV MANOVICH: Competitive Photography and the Presentation of the Self

[https://www.academia.edu/21426399/Competitive Photoshop and the Presentation of the Self](https://www.academia.edu/21426399/Competitive_Photoshop_and_the_Presentation_of_the_Self)

MENDELSON, A. L. AND Z. PAPACHARISSI (2010). Look at us: Collective narcissism in college student Facebook photo galleries. In: *A Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites.* Routledge. tiger.uic.edu/~zizi/Site/Research_files/Look%20at%20meAMZP.pdf

Ötlet példára: <http://digitalsynopsis.com/buzz/obama-healthcare-gov-buzzfeed-video/>

Ajánlott még:

SAS ISTVÁN: Az üzenet te vagy!

http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_03_osz/02_visszabeszelojep_uzenet/

Tatjana Milivojević, Ivana Ercegovic: *Selfie or Virtual Mirror to New Narcissus.* 2014.

Dinah McClintock: *Review: “Selfie” suggests digital technology puts a new spin on tradition of self-portraiture.* <http://www.artsatl.com/2014/07/review-selfie-chastain-arts-center/>

Manolo Farci, Mario Orefice: *When Politicians Go Beyond Politics. Hybrid Content Analysis of the Most Popular Politicians’ Selfies on Twitter.* 2015.

Szeghalmi Veronika: A képmás polgári jogi védelme

http://www.mediakutato.hu/cikk/2014_01_tavasz/04_kepmas_ptk_europa.pdf

Buzás Andrea: Az utolsó bejegyzés: gyászmunka és digitális hagyaték a közösségi médiában.

http://www.mediakutato.hu/cikk/2012_04_tel/02_digitalis_hagyatek/

BROOKE WENDT: *The Allure of the Selfie. Instagram and the New Self Portrait.* Network Notebooks, 2014. 19–44.

5. A város mint kép. A turizmus és a vizualitás és 6. A lakáskultúra mint vizuális kultúra:

Március 19. – Kötő Emese, Páll Adél, Farkas Boglárka

ROSEMARY HAWKER (2013) Repopulating the Street: Contemporary Photography and Urban Experience. *History of Photography*, 37:(3), 341–352. (pdf)

KATONA ÉVA: *Térkép e táj*

http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_02_nyar/07_google_earth_terkepeszet/

CSILLAG GÁBOR: „Képek és képtelenségek” – a valóságábrázolás határai a turisztikai képi emlékekben. In *Helyeink, tárgyaink, képeink.* 2003, 73–80 és 247–257. (fénymásolat, pdf)

GAYER ZOLTÁN: Fényképtusok. Amatőrképek a rendszerváltás előtt és után. *Replika* 33–34. 1998, 87–102. (pdf)

MICHEL DE CERTEAU: Séta a városban. In *Vizuális kommunikáció szöveggyűjtemény.* Typotex 2010, 355–366.

Andrei Niculescu fotóiról: <http://vizualisszociologia.blogspot.ro/2014/12/ruhak-es-rancok-kolozsvaretegzodese.html>

További példák, ötletek:

GELENCSÉR GÁBOR: A film városa, a város filmje. In: N. Kovács Tímea, Böhm Gábor, Mester Tibor (szerk.): *Terek és szövegek. Újabb perspektívák a városkutatásban.* Kijárat, Budapest, 2005.

Brassai, André Kertész fotóalbumjai Párizsról

Virtuális városséták.

Városokról szóló Fb-csoportok: pl. Marosvásárhely-fotótár. Kolozsvár (Gabriela Leu a fb-on), Brassó? Walter Benjamin, "Paris, Capital of the Nineteenth Century"

<http://visualcultureblog.com/2013/07/tetsuya-higashikawas-nocturnal-landscapes/>

Német Szilvi: Welcome Home. PosztAirbnb és a lakásviszonyok.

http://tranzit.blog.hu/2015/11/04/welcome_home_poszt-airbnb_es_2008_utani_lakasviszonyok

Architecture takes on a new look when designing for the deaf.

<https://www.facebook.com/Vox/videos/489105641277043/>

Kapitány Ágnes-Kapitány Gábor: *Beszélő Házak*

Kapitány Ágnes-Kapitány Gábor: *Ikonikus fordulat vagy valami más?*

Bán András: „Ez itt az én időmből van” vizuális antropológiai kutatás tövisháti román és magyar portákon

Ajánlott fotósorozatok:

<http://www.maszol.ro/index.php/tarsadalom/43688-ilyen-az-elet-a-bukaresti-garzonokban-galeria>

<http://www.tate.org.uk/art/artworks/becher-coal-bunkers-t01923>

<http://justsomething.co/where-children-sleep-20-powerful-photos-of-kids-bedrooms-from-around-the-world/>

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2319825/The-great-global-food-gap-Families-world-photographed-weekly-shopping-reveal-cost-ranges-3-20-320.html>

Egy tanulmány a termopanokról: http://martor.muzeultaranuluiroman.ro/wp-content/uploads/2015/07/iancu_site1.pdf

Élet a tömbházakban: webdokumentumfilm-sorozat

<http://bucharesthousingstories.ro/episoade/blocuri/>

És fotósorozat is van: http://www.vice.com/ro/read/fotografiile-astea-din-garsoniere-bucurestene-iti-arat-cate-lumi-intra-intr-un-singur-bloc-355?utm_source=vicefbrom

<http://tranzit.blog.hu/2015/03/25/kellemesen-erezzuk-magunkat-konyhapolitika-es-formatervezett-lakaskultura-a-szocializmusban>

7. Szimulált valóságok: videójátéktól a VR-ig

Márc. 26. – Weinraub Dani, Kötő Emese, Papp Sz. Balázs, Fekete Péter

A Zapruder film és története, Oliver Stone: *JFK*

A Rodney King-videó és értelmezései (ötlet: a googlebooks-ban keress rá a „Rodney King”-re)

A román forradalom és a tévé: Harun Farocki – Andrei Ujică: *Videogramme Einer Revolution*

Constantin Parvulescu: Embodied histories. Harun Farocki and Andrei Ujica's *Videograms of a Revolution* and Ovidiu Bose Pastina's *Timisoara—December 1989* and the uses of the independent camera

Katarzyna Ruchel-Stockmans: *The revolution will be performed. Cameras and mass protests in the perspective of contemporary art*

Andrei Ujicaról szóló cikk az Istoriefilmului.ro oldalon

8. A medikalizált test képei:

április. 9. – Incze Barbara, Handra Gyopár, Rácz Dávid, Bartos Arnold

BOKOR ZSUZSA: *Testtörténetek. A nemzet és a nemi betegségek medikalizálása a két világháború közötti Kolozsváron*. ISPMN. 2014, 105–120.

FEKETE ILONA: Gombostühegyen. Egy momentum az emberi szervek 18. századi ábrázolásában. In Kovács Éva – Orbán Jolán és Kasznár Veronika Katalin (szerk.): *Látás, tekintet, pillantás. A megfigyelő lehetőségei*. Gondolat, 2009. 238–251.

SIMONE NATALE: The Invisible Made Visible. X-Rays as attraction and visual medium at the end of the nineteenth century. *Media History*, vol. 17. no. 4. 2011. 345–358.

MARGITHÁZI BEJA: Imázs, test, póz. A filmsztárság szerepe a várandós test média reprezentációjában. *Disegno* 2014. Vol. 1-2.
http://disegno.mome.hu/articles/Disegno2015_1_2_08_MargithaziB.pdf

Ajánlott:

AKIRA MIZUTA LIPPIT: Phenomenologies of the Surface: Radiation-Body-Image. In Jane M. Gaines– Michael Renov eds.: *Collecting Visible Evidence*. 1999. 65–84.

DRAPER, J. (2002). 'It was a real good show': the ultra sound scan, fathers and the power of visual knowledge. *Sociology of Health & Illness* 24 (6): 771–795.

Stabile, Carol: Shooting the Mother: Fetal Photography and the Politics of Disappearance. In: *The Visible Woman: Imaging Technologies, Gender and Science*. Eds. Paula A. Treichler, Lisa Cartwright, and Constance Penley. New York: NYU Press, 1998. 171–197.
https://www.academia.edu/3958223/Shooting_the_mother_Fetal_photography_and_the_politics_of_disappearance

Császi Lajos: Az egészségnevelés reprezentációja a médiában

http://www.mediakutato.hu/cikk/2004_04_tel/01_az_egeszsegneveles_reprezentacioja/

9. Kép és etikai dimenzió (politics of images)

ápr. 16. – Incze Barbara, Tóthpál Béla, H. Gyopár, Rácz Dávid

Abu Ghraib-eset: Errol Morris: *Standard Operating Procedure* (2008)

SUSAN SONTAG: Regarding the Torture of Others. *New York Times Magazine*. 23. 05. 2004.
<http://isites.harvard.edu/fs/docs/icb.topic1195064.files/14.%20Sontag%20Regarding%20the%20Torture%20of%20Others.pdf>

BEN COSGROVE: *Behind the Picture: The Photo That Changed the Face of AIDS* (Therese Frare: *David Kirby on Deathbed* (1990). Nézzetek utána a Peta-sorozatnak is!

<http://life.time.com/culture/world-aids-day-david-kirby-deathbed-photo-ohio-1990/#1>

A Benetton reklámok kapcsán belenézhetek: OLIVIERO TOSCANI: *Reklám, te mosolygó hullá*. 1999 c. könyvébe (megvan a könyvtárban).

RINEKE DIJKSTRA fotói: <http://www.artesmagazine.com/2013/09/14291/>

MARCO BOHR blogbejegyzése: <http://visualcultureblog.com/2012/05/breaking-the-image-of-mother-and-child/>

JAY RUBY: The Ethics of Image Making. (pdf)

Ajánlott:

Jászberényi József: Az „öregek” nem is léteznek?

http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_03_osz/03_oreg_idos_reklam/

Lisa Henderson: Access and Consent in Public Photography (pdf)

Gillian Rose: Ethics and Visual Research Methods

10. Az új média korszak mémjei.

A saját példák lehetőleg legyenek egységes témájúak: javasolom a tüntetésekkel, Trumpgal vagy a festményeket továbbgondoló mémek bemutatását, elemzését órán.

Ápr. 23. – Páll Adél, Farkas Bogi, Tóthpál Béla, Kömény Attila

Pölcz Róbert: *Internetes mémek, vírusok, (poszt?)memetika – rövid kutatástörténeti bevezető*

<http://uj.apertura.hu/2016/osz/polcz-internetes-memek-virusok-posztmemetika-rovid-kutatastorteneti-bevezeto/>

Limor Shifman: Az internetes mémek definiálása. Ford. Pölcz Róbert. *Apertúra*, 2016. ősz. URL:

<http://uj.apertura.hu/2016/osz/shifman-az-internetes-memek-definialasa/>

Glózer Rita: A mémelmélet helye az újmédia kutatásában. *Apertúra*, 2016. ősz. URL:

<http://uj.apertura.hu/2016/osz/glozer-a-memelmélet-helye-az-ujmedia-kutatasaban/>

11. Kortárs retro, nosztalgia, absztrakció, tárgyasítás:

április 30. – KöményA., Bartos Arnold, Bustya Áron, Papp Sz. Balázs

Papp Gábor Zsigmond: *Budapest Retró/Balaton Retró*

Harun Farocki: *Still Life* (1997)

Bárkányi Attila: A tárgy elnyeri a formáját

Katherina Neumayer: *Mediated Nostalgia*

LEV MANOVICH: Subjects and styles in instagram photography 1-2.

<https://gc-cuny.academia.edu/LevManovich>

Katharina Niemeyer: A theoretical approach to vintage: From oenology to media

<http://www.necsus-ejms.org/a-theoretical-approach-to-vintage-from-oenology-to-media/>

Tim van der Heyden: Technostalgia of the present: From technologies of memory to a memory of technologies

<http://www.necsus-ejms.org/technostalgia-present-technologies-memory-memory-technologies/>

Arild Fetveit: Death, beauty, and iconoclastic nostalgia: Precarious aesthetics and Lana Del Rey

<http://www.necsus-ejms.org/death-beauty-and-iconoclastic-nostalgia-precarious-aesthetics-and-lana-del-rey/>

12. Könyvtár, levéltár vagy kiállítás látogatás:

Május 7. és 14.

13. Kollokvium. Május 21.